

Indenrigs- og sundhedsministeren

Tilsynet i henhold til Grundlovens § 71
Folketinget
1240 København K

Slotsholmsgade 10-12
DK-1216 København K

T +45 7226 9000
F +45 7226 9001
M im@im.dk
W www.im.dk

Dato: 21. december 2010
Sags nr.: 1009967
Dok. nr.: 375648

Tilsynet i henhold til grundlovens § 71 har på baggrund af et møde med Landsforeningen af Patientrådgivere og Bistandsværger (LPD) med brev af 9. november 2011 bedt mig kommentere på problemstillinger, som blev drøftet på dette møde.

Der spørges bl.a. om, hvilke regler der gælder for personer, der både er patientrådgivere og bistandsværger, for så vidt angår aflønning, mødefrekvens og regler for fremmøde.

Idet bistandsværgerne hører under justitsministerens ressort, har Justitsministeriet bidraget til min besvarelse.

Der er som bekendt forskellige anledninger til, at der skal beskikkes henholdsvis bistandsværger og patientrådgivere, mens der er et vist sammenfald i de opgaver, de skal varetage.

Hvis en patient udsættes for et tvangsindgreb omfattet af § 24, stk. 1, i bekendtgørelse af lov nr. 1111 af 1. november 2006 om anvendelse af tvang i psykiatrien, skal patienten have beskikket en patientrådgiver.

Hvis en person er dømt til anbringelse i psykiatrisk sygehus eller sygehusafdeling, i institution for personer med vidtgående handicap eller i forvaring m.v. efter straffelovens §§ 68-70, eller hvis afgørelsen giver mulighed for en sådan anbringelse, skal der ifølge straffelovens § 71, stk. 2, beskikkes en bistandsværge for den pågældende.

For personer, som er indlagt på psykiatrisk afdeling i henhold til strafferetlig afgørelse, finder reglerne om beskikkelse af en patientrådgiver kun anvendelse, hvis den pågældende ikke allerede har fået beskikket en bistandsværge, jf. § 2, stk. 1, i Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 892 af 14. december 1998 om personer indlagt på psykiatrisk afdeling i henhold til strafferetlig afgørelse. Den samme person vil således ikke på samme tid have beskikket både en patientrådgiver og en bistandsværge.

En bistandsværge skal holde sig underrettet om tilstanden hos den person, beskikkelsen angår, og drage omsorg for, at opholdet og andre foranstaltninger ikke udstrækkes længere end nødvendigt, jf. straffelovens § 71, stk. 2, 2. pkt. Bistandsværgeren skal snarest muligt efter beskikkelsen besøge den person, bistandsværgeren er beskikket for. Besøg skal herefter finde sted efter behov, jf. bistandsværgebekendtgørelsens § 9.

Jeg er bekendt med at Psykiatrien i Region Sjælland ved brev af 1. december 2010 har svaret Folketingets § 71-tilsyn på spørgsmålet om anvendelsen af den vedlagte blanket, og at det heraf fremgår at blanketten alene anvendes på Sikringsafdelingen.

Desuden fremgår det, at blanketten alene anvendes i de få tilfælde, hvor en patientrådgiver/bistandsværge insisterer på at være alene med patienten og dermed ikke ønsker at følge personalets råd og vejledning om, at det er for farligt for den pågældende at gå ind til patienten alene.

Det er min opfattelse, at der således ikke er tale om, at besøget nægtes gennemført, men derimod at der gøres notat om, at vedkommende patientrådgiver/bistandsværge er blevet vejledt om, hvilke risici besøgets afvikling efter afdelingens opfattelse indebærer. Det er naturligvis en forudsætning, at der ikke stilles som betingelse for besøgets gennemførelse, at patientrådgiveren/bistandsværgen underskriver blanketten.

Jeg kan hertil oplyse, at det gælder for såvel bistandsværger som patientrådgivere, at de 'har ret til fri og uhindret, personlig, skriftlig og telefonisk forbindelse' med patienten. I den forbindelse er udgangspunktet naturligvis, at der skal være adgang for bistandsværgen/patientrådgiveren til at mødes med patienten på tomandshånd.

Vi må imidlertid se i øjnene, at der på Sikringsafdelingen er indlagt patienter, som er så konkret og aktuelt farlige, at det vil være uforsvarligt, hvis sygehusledelsen ikke sørger for, at der bliver taget fornødne forholdsregler for sikkerheden for de personer, der færdes på afdelingen, herunder bistandsværger og patientrådgivere.

Derfor mener jeg også, at det kan være meget relevant efter en konkret vurdering at advare patientens bistandsværge/patientrådgiver om patientens farlighed, herunder om risikoen ved at bistandsværgen/patientrådgiveren går ind til patienten uden personaleledsagelse. Jeg ser faktisk dette som en i nogle tilfælde nødvendig, forebyggende foranstaltning med henblik på at undgå unødvendige voldelige udfald fra patienten. Det er for mig at se en vurdering, som bunder i hensynet til sikkerheden for bistandsværgen/patientrådgiveren samt sikkerheden for personalet, som vil blive nødt til at gribe ind i tilfælde af vold mod bistandsværgen/patientrådgiveren. Men også af hensyn til patienten skal fysiske og strafferetlige konsekvenser af et voldeligt overfald så vidt muligt forebygges.

Derimod mener jeg, at det vil stride mod bistandsværgens/patientrådgiverens ret til fri og uhindret adgang til patienten, såfremt bistandsværgen/patientrådgiveren bliver nægtet adgang til patienten uden personaleledsagelse.

I tilfælde, hvor bistandsværgen/patientrådgiveren bliver udsat for vold eller bliver bestjålet af en patient under besøget, gælder de alm. strafferetlige bestemmelser, og volden eller tyveriet kan således meldes til politiet med eventuelle strafferetlige konsekvenser til følge for gerningsmanden.

Afslutningsvis bliver der spurgt om, hvilke konsekvenser det har i forhold til eventuelle erstatningskrav og lignende, hvis bistandsværgen/patient-

rådgiveren har skrevet under på, at han eller hun på eget ansvar gennemfører besøget hos patienten uden personaleledsagelse.

Spørgsmålet om, hvorvidt en bistandsvæрге/patientrådgiver, som har skrevet under på, at besøget gennemføres på eget ansvar, dermed har afskrevet sig muligheden for at søge erstatning, samt hvorvidt det kan få betydning for de strafferetlige konsekvenser for gerningsmanden, må bero på en domstolsafgørelse.

Med venlig hilsen

Bertel Haarder